

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МУЗИЧНОГО ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНАТОМІЯ ФІГУРИ ЛЮДИНИ (В ДИНАМІЦІ)

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 014 Середня освіта (014.12 Образотворче мистецтво)
(код і назва спеціальності)

освітня програма Середня освіта: образотворче мистецтво

тип дисципліни вибіркова

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою МУЗИЧНОГО ТА
ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВ

протокол № 5 від 16.12.2019р.

Завідувач кафедри Жура Ж.Є. Сироткіна
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова Ради з якості вищої освіти педагогічного факультету

(підпис, ініціали, прізвище)

Ю.І. Сич

Розробники програми:

Паньків Ганна Степанівна – кандидат мистецтвознавства, ст. викладач кафедри музичного та образотворчого мистецтв ІДГУ

Рецензенти програми:

Прокопенко Микола Миколайович – народний художник України, професор кафедри музичного та образотворчого мистецтв ІДГУ;

Шишман Іван Іванович – заслужений художник України, доцент кафедри музичного та образотворчого мистецтва ІДГУ

© Паньків Г.С., 2019

© ІДГУ, 2019

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції:	
	8	6
Загальна кількість годин: 120	Практичні заняття:	
	40	6
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2-4	Лабораторні заняття:	
	-	-
Семестр: 3-8	Семінарські заняття:	
	-	-
Тижневе навантаження (год.): - аудиторне: 3 - самостійна робота: 5	Консультації:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: залік	Індивідуальні заняття:	
	-	-
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	72	108

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни: вивчення скелета і м'язового покриву тіла людини в цілому і окремих його частин, необхідне для грамотного зображення фігури у динаміці

Метою вивчення дисципліни є: опанування майбутніми фахівцями комплексом знань, умінь та навичок в галузі пластичної анатомії, ознайомлення із характерними особливостями; набуття практичних навичок виконання пластичних творів.

Передумови для вивчення дисципліни: знання та вміння з «Рисунок», «Живопис», «Композиція».

Міждисциплінарні зв'язки: «Малюнок», «Пластична анатомія», «Методика навчання образотворчого мистецтва».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. Знання: будову тіла людини: кісткову та м'язову системи їх функції; суглоби, їх види і форми; пропорції, вікові та статеві відмінності будови тіла людини; особливості будови тварин та птахів

2. Уміння: виконувати зображення людини, використовуючи знання пропорцій та будови тіла; аналізувати анатомічну будову тіла людини, передавати вікові та статеві особливості; аналізувати та порівнювати будову тіла тварин та птахів; застосовувати знання, уміння й навички в скульптурному, живописному і графічному зображеннях людини, тварин та птахів

3. Комунікація здатність до аналізу та синтезу; здатність застосовувати знання на практиці

4. Автономність та відповідальність вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції;

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)							
		Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Тема 1. Пластична анатомія скелету людини в динаміці	2	-	2	-	-	-	8	2	2	-	-	-	-	14
2.	Тема 2. Пластична анатомія скелету людини	4	2	2	-	-	-	10	2	2	-	-	-	-	10
3.	Тема 3. Пластична анатомія м'язів тулуба	4	2	2	-	-	-	10	2	2	-	-	-	-	10
4.	Тема 4. Пластична анатомія м'язів верхніх та нижніх кінцівок в динаміці	6	2	4	-	-	-	10	2	-	2	-	-	-	10
5.	Тема 5. Динаміка при малюванні фігури людини	12	2	10	-	-	-	10	2	-	2	-	-	-	20
6.	Тема 6. Анатомічне обґрунтування пластики та руху тіла людини	10	-	10	-	-	-	10	2	-	2	-	-	-	20
7.	Тема 7. Техніки виконання скульптурного зображення пласт анатомії людини у динаміці	10	-	10	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	20
Проміжний контроль		-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	4
Разом		48	8	40				72	12	6	6	-	-	-	108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Пластична анатомія скелету людини в динаміці

Хребет. Шийні, грудні, поясні хребці, хрестець і копчик. Рухливість хребта. Відмінності рухів хребта від тазу, плечового пояса при повороті в динаміці. Положення кісток тазу, грудна клітина на фігурі, в динаміці.

Тема 2. Пластична анатомія скелету кінцівок людини

Плечова кістка, її форма та рельєф. Рух у плечовому поясі. Кістки передпліччя. Пласт анатомія нижніх кінцівок. Стегнова кістка. Тазостегновий суглоб. Кістки голени. Колінний суглоб. Кістки стопи.

Тема 3. Пластична анатомія м'язів тулуба

Хрестцево-остний мускул спини – розгинач спини. М'язи спини та живота. М'язи грудної клітини. Пластика м'язів тулуба.

Тема 4. Пластична анатомія м'язів верхніх та нижніх кінцівок

М'язи, що поєднують кістки плечового пояса із плечовою кісткою і рухають плече по відношенню до лопатки. М'язи руки. М'язи плеча (двоглава, триглава, ключеві плечова,

плечова, дельтоподібна. М'язи передпліччя. Пластична анатомія м'язів нижніх кінцівок людини.

Тема 5. Статика та динаміка при малюванні фігури людини

Принципи зображення голови в різних ракурсах. Статика та динаміка при малюванні фігури людини. Анатомічне обґрунтування пластики та руху тіла людини.

5.2. Тематика практичних занять

Тема 1. Пластична анатомія скелету людини в динаміці.

Тема 2. Пластична анатомія скелету людини.

Тема 3. Пластична анатомія м'язів тулуба.

Тема 4. Пластична анатомія м'язів верхніх та нижніх кінцівок в динаміці.

Тема 5. Динаміка при малюванні фігури людини.

Тема 6. Анатомічне обґрунтування пластики та руху тіла людини.

Тема 7. Техніки виконання скульптурного зображення пласт анатомії людини у динаміці.

5.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
Індивідуальні завдання:			
1.	Малювання фігури людини в динаміці	10 (18)	Малюнок
2.	Зображення динаміки при малюванні фігури людини	10 (18)	Малюнок
3.	Малювання пластики та руху тіла людини	10 (18)	Малюнок
4.	Малювання одягненої фігури в динаміці	18 (22)	Малюнок
5.	Малювання оголеної фігури людини в динаміці	20 (28)	Малюнок
6.	Проміжний модульний контроль	4 (4)	Модульна робота
	Разом	72 (108)	

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. *Форми поточного контролю: практичні заняття, індивідуальні завдання*

6.2. *Форми проміжного контролю: модульна контрольна робота*

6.3. *Форми підсумкового контролю: залік*

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- індивідуальне опитування;
- перегляд творчих робіт;
- модульна контрольна робота та ін.

Модульна контрольна робота містить два практичних завдання.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

1. Зображення одягненої фігури в динаміці.
2. Малювання оголеної фігури людини в динаміці

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. *Шкала та критерії підсумкового оцінювання знань студентів*

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	

26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2 Критерії оцінювання під час аудиторних(практичних) занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Малювання фігури людини в динаміці	5
Зображення динаміки при малюванні фігури людини	5
Малювання одягненої фігури в динаміці	5
Малювання оголеної фігури людини в динаміці	5

Критерієм оцінювання *малювання фігури людини (одягненої, оголеної) в динаміці є: дотримання анатомічних пропорцій фігури людини в малюнку; наявність замальовок з різних «точек зору».*

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Теоретичне питання	15 балів
Практичне завдання	15 балів
Усього	30 балів

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Мольберти, подіуми, софіти, натурний фонд, художнє приладдя та матеріали, комп'ютер.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Баммес Готфрид Изображение фигуры человека /Пособие для художников, преподавателей и учащихся. – Берлин: Фольк унд Виссен, 1984.
2. Барчаї Й. Анатомія для художників. – Будапешт, 1999
3. Кирцер Ю.М. Рисунок и живопись: Практическое пособие. – М.: Высш. шк., 1992. – 270 с.
4. Лантери Э. Лепка. – М.: Изд. Академии художеств СССР, 1963. – 335 с.
5. Мельник А.А. Основные закономерности построения скульптурного рельефа. – М.: Высш. шк., 1985. - 110 с.
6. Павлов Г.М. Анатомія людини. – М.: Мистецтво, 1994.
7. Хогарт Б. Динамическая анатомия для художников. – Тула: Родничок, - М.: Астрель, 2001.
8. Хогарт Б. Рисунок человека в движении. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2001. – 176 с.
9. Школа изобразительного искусства. В 10-ти выпусках. - М.: Изобразительное искусство. – 1986.
10. Юному художнику: Практическое руководство по изобразительному искусству. – М.: Издательство Академии художеств СССР, 1963.

10.2. Додаткові джерела

1. Авсеян О.А. Натура и рисование по представлению. – М.: Изобразительное искусство, 1985. – 152 с.
2. Васютинский Н. Золотая пропорция. – М.: Молодая гвардия, 1990.
3. Дюваль М. Анатомія для художників. – М. – Л., 1940.
4. Роден О. Сборник статей о творчестве. – М., 1960
5. Степанов А. Мастер Альбрехт. – Ленинградское отделение: Искусство, 1991.
6. Эрпель Фриц Микеланджело. – Берлин: Мир искусства, 1990.

10.3 Інтернет-ресурси:

1. <http://bit.ly/2kJW59T>
2. <https://www.facebook.com/drawingthesoul/videos/1466046753420617/>
3. <https://www.facebook.com/5min.crafts/videos/919907748151811/>